

ARCADIA

MAGAZYN UŻYTKOWNIKÓW OPROGRAMOWANIA ESRI

KWIECIEŃ 2008

GIS w historii

W ciągu ostatnich kilkudziesięciu lat nastąpiło całkowite przemodelowanie sposobu analizy przestrzeni geograficznej (2D, 3D) i czasowej (4D). Główną przyczyną tych zmian jest rozwój specjalistycznego oprogramowania, w tym produktów ESRI. Proces ten jest tak dynamiczny, że już w tej chwili z GIS-u z powodzeniem korzystają humaniści, a szczególnie historycy.

W charakteryzowaniu przeszłości dużą rolę odgrywają m.in. czas i przestrzeń. Można więc śmiało stwierdzić, że historia to dziedzina jak najbardziej „GIS-owa”. Wskazują na to choćby pierwsze doświadczenia oraz publikacje amerykańskie i angielskie, a nawet powstanie dziedziny określanej jako HGIS (*historical GIS*). Tematyce tej poświęcona jest m.in. książka Anne Kelly Knowles „Past Time, Past Place: GIS for History” (Redlands, 2002) oraz obszerny wykład, którego autorem jest Ian N. Gregory „A Place in History: A Guide to using GIS in Historical Research” (Londyn, 2003). Zastosowaniem GIS-u w badaniach historycznych zajęto się również w „Placing History: How Maps, Spatial Data

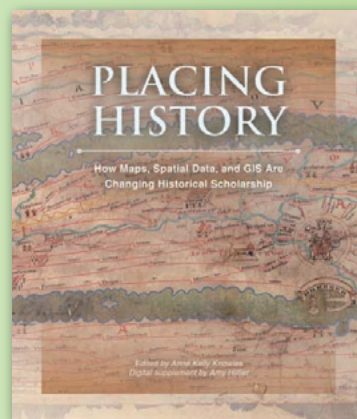
and GIS Are Changing Historical Scholarship” (pod redakcją Anne Kelly Knowles) wydawnictwa ESRI Press.

Zarówno powyższe publikacje, jak i pierwsze polskie doświadczenia pokazują szerokie zastosowanie GIS-u w badaniach i dydaktyce historycznej, głównie w kartografii i geografii historycznej, gdzie mapa i dane są elementem kluczowym. Mapa przestaje być już tylko graficzną informacją, a staje się aplikacją komputerową (desktopową lub internetową) z pełną interaktywnością, możliwościami analizy i zapytań, prezentacją 3D i 4D.

Wyparcie geografii historycznej w jej tradycyjnym rozumieniu przez GIS wydaje się być przesądzone. Warto zauwa-

żyć, że zastosowanie systemów i oprogramowania geoinformacyjnego jest możliwe na wszystkich etapach pracy historyka czy geografa historycznego. Na początku musi on jednak zmierzyć się z poważnymi trudnościami, wiążącymi się z koniecznością wytworzenia niemal od podstaw danych przestrzennych oraz opisowych. Należy pamiętać, że mapy dawne nie są tak precyzyjne jak współczesne. Nie istnieje podstawa źródłowa pozwalająca na dokładne odtworzenie wszystkich elementów środowiska naturalnego czy osadniczo-kulturowego.

Możliwość „przywiązania” do obiektów i elementów geograficznych danych historycznych w postaci atrybutów opisowych pozwala na prowadzenie dużej liczby analiz w krótkim czasie. I to poczynając od najprostszych obliczeń (powierzchnia dawnych jednostek administracji państwa) przez statystyki demograficzne aż po skomplikowane systemy pokazujące rozwój różnych zjawisk w czasie. Możliwa jest także ciągła aktualizacja

gromadzonej bazy informacyjnej oraz wykorzystywanie tych samych danych do różnego typu zapytań. Wymierne korzyści z zastosowania aplikacji GIS można odnieść także przy prezentacji wyników badań szero-

dokończenie na s. 38

Zmiany numerów telefonów ESRI Polska

Uprzejmie informujemy, że zmianie uległy numery telefonów ESRI Polska Sp. z o.o.

- Sekretariat (0 22) 390-47-00
- Faks (0 22) 390-47-01
- Telefon wsparcia technicznego (0 22) 390-47-29

Dodatek redaguje

ESRI
POLSKA

www.esripolska.com.pl

Firma istnieje na rynku od 1995 roku. Jest wyłącznym dystrybutorem produktów amerykańskiej firmy ESRI, Inc. z Redlands (Kalifornia) – światowego lidera w technologii GIS. Świadczy usługi w dziedzinie: ■ analizy potrzeb użytkownika dotyczących zakresu funkcjonalnego i informacyjnego tworzonych systemów GIS, ■ doradztwa w zakresie wykorzystania systemów GIS w różnych dziedzinach zastosowań, ■ dystrybucji i serwisu oprogramowania GIS firmy ESRI, Inc., ■ prowadzenia specjalistycznych szkoleń w zakresie tworzenia i wykorzystywania systemów GIS zgodnie z wymaganiami klienta.

ESRI Polska Sp. z o.o., 02-595 Warszawa, ul. Puławska 107
tel. (0 22) 390-47-00, faks (0 22) 390-47-01, esripol@esripolska.com.pl

dokończenie ze s. 35

kiemu kręgowi odbiorców, zarówno w celach naukowych, jak i dydaktycznych (np. w kształceniu dzieci i młodzieży). Pokazywanie zjawisk i procesów historycznych w formie dynamicznej wizualizacji jest wymogiem współczesnej cywilizacji informacyjno-telewizyjnej. Ułatwiają to gotowe narzędzia (np. rozszerzenie czasowe ESRI Tracking Analyst).

Swiadomość praktycznych korzyści z zastosowań GIS w naukach historycznych wzrasta także na wyższych uczelniach w Polsce. Choćby w roku akademickim 2008/2009 studenci historii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego będą zapoznawać się z zastosowaniem tych technologii oraz – dzięki współpracy z firmą ESRI Polska – poznawać doskonale oprogramowanie geoinformacyjne.

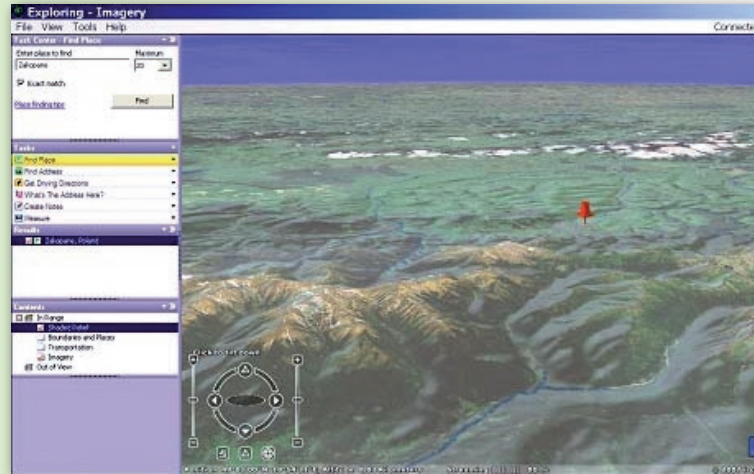
Autor artykułu swoje zainteresowania badawcze skoncentrował wokół historii wyznań i religii, historii społeczno-religijnej Rzeczypospolitej nowożytnej oraz geografii historycznej. Aktualnie wykorzystuje GIS do przygotowania „Atlasu wyznań Rzeczypospolitej w II połowie XVIII w.” (projekt we współpracy z Zofią Żuchowską, pod kierunkiem prof. Stanisława Litaka). Docelowo będzie to aplikacja desktopowa i internetowa przedstawiająca wszystkie gminy wyznaniowe: chrześcijańskie (katolickie, protestanckie, prawosławne) i niechrześcijańskie (żydowskie, muzułmańskie i karaimskie) na terenie Rzeczypospolitej przed I rozbiorem. Jest to początek szerszej inicjatywy „Geoportal Historyczny”, która będzie realizowana we współpracy z Instytutem Geografii Historycznej Kościoła w Polsce. W jej ramach studenci historii KUL będą mogli przystąpić do nowej specjalizacji geoinformacyjnej i brać aktywny udział w pracach nad portalem.

dr Bogumił Szady
Instytut Historii KUL

ArcGIS Online – bezpłatny GIS dla każdego

ArcGIS Online to bezpłatna oferta usług GIS w internecie, zapewniająca użytkownikom ArcGIS Desktop dostęp m.in. do bezpłatnych aplikacji ArcGIS Explorer i ArcReader. Przede wszystkim jednak w serwisie umieszczono zobrazowania, które pochodzą nie tylko z baz ESRI, lecz także od poszczególnych użytkowników zainteresowanych publikacją swoich zasobów w „Programie Wymiany Danych ArcGIS Online”. Rastry w technologii *cache* są udostępniane przez ArcGIS Server. W serwisie godne polecenia są zobrazowania świata o rozdzielczości 2,5-15 m oraz dwu- i trójwymiarowa rzeźba terenu wraz z cieniowaniem, a także mapa drogowa i mapa polityczna świata. Udostępniono również mapę obszarów chronionych, mapę historyczną świata z 1912 roku, a nawet mapę... Marsa.

Dane z serwisu ArcGIS Online można zapisywać w różnych formatach i wykorzysty-

wać nie tylko jako podkłady dla innych warstw, ale również jako obrazy w prezentacjach i dokumentach. Część zasobów jest regularnie aktualizowana przez ESRI – w metadanych znajdują się informacje o częstotliwości aktualizacji i pochodzeniu zobrazowań.

Ponadto przy wykorzystaniu bezpłatnych aplikacji klasy desktop ArcGIS Online może służyć studentom i uczniom w pozna-

waniu funkcji i możliwości wykorzystania GIS (np. w wyszukiwaniu adresów, miejsc, tras dojazdu czy tworzeniu trójwymiarowych map).

Aby zacząć korzystać z serwisu, wystarczy załogować się na ESRI Global Account <https://webaccounts.esri.com/CAS>, a następnie zarejestrować w programie ArcGIS Online.

Źródło: **ESRI Press**

Opracowanie: **ESRI Polska**

Nowa wersja Tracking Server

Tracking Server to oprogramowanie służące do śledzenia tras statków, samolotów, pojazdów dostawczych i innych obiektów ruchomych. Aplikacja w wersji 1.1 oferuje usprawnienia obsługi historii zmian położenia obserwowanych obiektów oraz poprawki w zakładce *Tracking Viewer*. Zawiera także obsługę nowych konfiguracji. Obsługa danych historycznych, wprowadzona w nowej wersji narzędzia, pozwala na pełniejszą kontrolę nadzorowanych obiektów.

Aby zachować dane archiwalne, należy wybrać ostatnie znane zdarzenie, które ma być zapamiętane dla wybranego obiektu, ustawić ostatnie n sekund wszystkich zdarzeń lub ostatnie n zdarzeń dla wybranego obiektu. Konfigurację można zdefiniować z wykorzystaniem interfejsu *Connector Data Link*. Natomiast sprawdzenie ustawień obsługi danych historycznych i wielkości kolejki można dokonać z użyciem panelu konfiguracyjnego w aplikacji internetowej.

Aplet Tracking Viewer obsługuje przeglądarki Internet Explorer, Mozilla Firefox, Netscape i Opera, a także interfejs Javadoc. W nowej wersji oferuje on m.in.:

- możliwość wyświetlania współrzędnych,
- narzędzia nawigacji na mapie,
- obsługę statusu połączenia do serwera Tracking Server i statusu wiadomości,
- ponowne połączenie ze źródłem danych, gdy zostanie ono tymczasowo zerwane.

Oprogramowanie obsługuje też serwery aplikacyjne BEA WebLogic i IBM WebSphere. Dodatkowo wprowadzono możliwość zdefiniowania połączenia z wieloma źródłami danych oraz możliwość symbolizowania obiektów poligonowych bez wypełnienia.

Źródło: **ESRI Press**

Specjalna oferta cenowa na ArcView

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom naszych Klientów z dniem 1 marca 2008 r. wprowadziliśmy specjalną ofertę cenową na komercyjny licencje ArcView Single Use. Wszystkie osoby zainteresowane zakupem tego produktu zapraszamy do korzystania z promocji, która trwać będzie do końca września 2008 r. W przypadku jakichkolwiek pytań prosimy o kontakt z pracownikami Działu Obsługi Klienta ESRI Polska.